

Marek Šindelka

UTRUJENOST MATERIALA

prevedla
Nives Vidrih

V sneg je padel nahrbtnik in za njim fant. Večer. Na obzorju sij. Surov kos neba, izrezan v sivini. Vidi se sapa. Kovinska ograja se iskri od mraza. Iskri se tudi betonski zid. Za zidom vrsta stekel, šipe svetlobe, svetloba bloka. Fant hitro vstane, s kolen strese sneg. Čez kolut bodeče žice visi odeja z inventarno številko. Vse tukaj ima svojo številko, ga preblisne. Razgleda se, si oprta nahrbtnik. V nahrbtniku ima kapucar, milo, vžigalice, nož, ki ga je ukradel v jedilnici. V žepu skrbno zložen kos papirja, na njem ime mesta nekje na severu. Mora na sever. Tam nekje je brat. Najprej od vsega pa mora nekje stakniti telefon ali vsaj zemljevid. Ne. Čisto najprej mora potegniti odejo z ograje, sicer ga bojo našli. Tudi zaradi mraza. Še nikoli ni doživel tako hudega. Potrebuje odejo, da ne bo zmrznil.

Z ograje vleče odejo, toda osti ograje se samo vedno globlje zadirajo v vlakna. Vse je zaman. Nekje v daljavi zalaja pes. Pred očmi se mu stemni. Pustil bo odejo. Teče proč. Izginja med drevesi. Opraskane roke. Nekje si je natrgal kožo. Dlan si briše ob sneg. Sesa rano. V notranjosti dlani utripa kri. Že vejo zanj? Odeja visi čez ograjo, ozre se še za njo, vendar ni časa. Teče. Po glavi ga udrihajo veje, krivenčaste razpoke grmov proti nebu, drevesne veje, suhe od mraza. Lahko bi jih lomil. Topota po snegu. Noge ga spodnesejo,

ampak takoj spet skoči pokonci, brcne v najbližje deblo in teče naprej. Sovraži ta drevesa, koliko mesecev je bolščal vanje skozi zamrežena okna te hiše, opazoval, kako jim odpada listje, kako spravljajo drevesne sokove pod zemljo, kako zmrzujejo. Ni poznal njihovih imen, nikoli ni videl takih dreves, polna so bila ptičev, ki jih je čez čas začel iz gole nemoči prav tako sovražiti. Teče po mrtvi travi, votla stebelca brez mlečka. Tukaj ne živi nič. Tudi življenje v ljudeh je usahnilo. Pokvarilo se je od znotraj in odmrlo. Vse je prepojila apatija.

Moral se je ustaviti, da je prišel do sape. Šele zdaj se mu je posvetilo, kakšen strah ga preveva. Kolena in roke so se mu tresle. Ozrl se je. V daljavi se je še videla hiša, obdana z ograjo. Sijala je pod večernim nebom. Vsak hip se bo spustila tema, začela se bo še ena noč v tisti hali z zrakom, osiromašenim od dihanja. Vzdihi iz nemirnih sanj. Videl je vse tiste samohotne trzljaje mišic, nehotene premike. Rebra, štrleča iz telesa kot pri radiatorju. Nekdo objema odejo in bulji v temo. Nekdo spi. Telo se premika, diha, prejema hrano. Življenje v njem pa se je ustavilo. Tukaj ne živi nič.

Razpoka v oblakih na obzorju se je zacelila. Nebo se je zlilo v enotno sivo maso, izgledalo je kot valovi. Pozabil je že, kako dolgo je na poti. Koliko dni, mesecev ali morda let je minilo, odkar sta se odpravila na pot. Nič ni hotel vedeti o tem. Imel je papir z naslovom, mora na sever. Mora najti brata. Spet se je pognal. Naenkrat se je spomnil, da je nekoč tekel. Nekoč je bil najboljši na vsej šoli. Tekaç na dolge proge. Samo da niti šola in niti dežela, po kateri je tekel,

ne obstajata več. Črte športnih prog, nasute s snežno belim apnom, je odpihnil veter. Šolo je med bombardiranjem prepredla razpoka od kleti vse do strehe. Cela hiša se je s pokom razlomila in zgrmela na tla. V drugem nadstropju je v prazno štrlel umivalnik kemijskega laboratorija kot zob iz razgaljene dlesni. Osuplo je buljil v ta umivalnik, nezmožen premika, dokler ga ni nekdo odpeljal stran, dol, v podzemlje. Strop kleti se je tresel, z njega se je usipal prah.

Telo se bolj spominja. Spominja se bolj temeljito. Noge so se naslonile na zemljo. Tekmoval boš, je tedaj nekdo rekel. Tekmoval ... Padel je v sneg, ampak takoj spet skočil pokonci. Z nohti se je oprijel ostrega in nagubanega lubja. Tekmoval boš – je tedaj rekel nekdo. Tekel je na vso moč. Dihanje mu je postopoma pognalo v tek celotno telo. Ledeni kisik se je kot šivanka zabodel v nos, se razvevil v pljučih, se s krvjo pretočil v stegna in nadlakti. Videl je svoje roke, kako se izstrelijo v ledeno mrzel zrak, kako padajo iz zornega polja. Ozrl se je, nekje v daljavi pasji lajež: odeja, ga je preblisnilo, so jo že našli.

Gozd se je prelomil. Začel se je nagibati. Navzdol je peljala cesta. Slišal je avto. Rdeče točke zadnjih žarometov med golimi vejami. Zadel je ob drevesno deblo, sklonil glavo, dihal, pogoltnil slino. Hitro se je razgledal v vse smeri: gozd, cesta, gozd, lajež. Izbral je cesto. Ni časa za premišljevanje. Tekel je po bregu navzdol. Nizko sklonjen se je prebijal skozi. Poganjki dreves, hrbtni strani dlani. Veje so ga bičale po rokah, vendar zaradi mraza ni čutil bolečine. Ograja. Povsod ograje, je pomislil in vtaknil prste v žičnate zanke. Ograja se

je tresla, hreščala, ko se je obnjo opiral z nogami. Prsti so mu zmrzovali, kovina se je lepila na blazinice. Končno se je prekobalil na drugo stran. Spustil se je, ograja se je odbila kot vzmet. Zvok, kot če se raztrese zabojev žebeljev. Pristal je v snegu. Hitro je vstal. Pognal se je. Pod čevlji mu je zaškripal sneg.

Cesta je bila dlje, kot je mislil. Izgubil jo je izpred oči. Stal je na asfaltni površini. Drobne gole šibe, poganjajoče iz betonskih vrzeli, iz razpok. Na tleh sledi zasneženih gum. Privzdignjen rob, ovinki, nepravilnosti terena. Tekmovalna proga, si je rekel fant. Razgledal se je naokrog. V betonski zgradbi malo naprej je bila prižgana luč, sekundo pozneje so to območje osvetlili žarometi na visokih stebrih, fant se je stisnil v dve gubi, roke so instinktivno zletele navzgor, da bi zaščitile glavo. Ta luč je imela svojo težo. Čutil jo je v hrbtu. V predklonu je pretekel tekmovalno progo in zdrsnil med nizka drevesca na drugi strani. Veje so se podvojile, halogenska svetilka je žgala leden zrak, plastila sence dreves, poudarjala vsak snežni kristal.

Nekdo je stopil pred zgradbo in se zadrl v prostor. Fant je zagledal samo silhueto, izrezano v svetlobi. Moški glas: nekajkrat je zavpil neko besedo. Zaplata diha se je dvignila, obrnila v zraku kot zastava. Fant se je ulegel v sneg. Motor. Nekdo je prižgal motor. In še ena luč. Sijoč stožec. Fant je previdno privzdignil glavo. V sedlu štirikolesnika je stal moški, stroj pod njim se je majal, ko je posnemal nepravilnosti terena, vendar je moški vse nihaje izenačeval le s koleno. Ustavil se je sredi tekmovalne proge in s pogledom preiskoval območje. Sneg je bil steptan. Terenske

gume so na nekaterih mestih izorale zemljo. Ni imelo smisla iskati sledi. Moški se je počasi peljal mimo, luč je trgala iz teme cele drevesne krošnje. Zlato so sijale in se spet pogreznilo v temo. Fant je ležal prilepljen na tla in se ni upal ganiti. Luč se je zapeljala nad njim. Vsaka vejica je postala os, neviden gredelj, od vsakega so se raztegovali neskončni trakovi senc, se obračali z desne na levo kot urni kazalci. Fant je zaprl oči, sij svetilke se je za trenutek pomudil nad njim. Potem pa je naglo potegnil sence kot vajeti na stran, v temo, v popoln nič.

Zvok motorja se je končno oddaljil in čez nekaj trenutkov povsem utihnil.

Nekje daleč je pod težkimi koraki škripal sneg. Nekje daleč so se zaloputnila vrata in ugasnili žarometi. Samo nekaj rdečih točk se je ohlajalo na črnem nebu. Predel se je potopil v temo in popolno tišino. Na nebu so se iskrila tuja sozvezdja. Tukaj tudi zvezde zgledajo drugače, je pomislil fant. Tresel se je od mraza. Treba se je gibati. To trepetanje okrog zvezd pa ga ni pustilo naprej. To je zaradi mraza, se je zavedel, treba je hoditi. Dvignil se je na vse štiri. Vstal je, si previdno otresel sneg. Skozi grmovje je pripognjen stekel do naslednje ograje.

Še nikoli doslej ni videl toliko ograj. Toliko žice. Ko so ga prijeli, mu je neka ženska z debelim flomastrom na roko napisala številko. S to številko so ga naslavljali pazniki. Njegovega imena tukaj nihče ni znal izgovoriti, zato so mu ga popolnoma zaplenili. Znašel se je na kraju, ki so mu rekli nastanitveni center. Kot je ugotovil, se nastanitveni center v ničemer ne

razlikuje od zapora. Morda samo v tem, da v zaporu večina ljudi ve, zakaj so zaprti. Vse zgradbe so bile prenapolnjene. Prva dva meseca je spal v pločevinasti uti. Petnajst ali dvajset delavskih celic, druga zraven druge, neprodušno primaknjene skupaj, postavljene tako, da je med njimi nastal kvadratni prostor. Mogoče je bilo sedeti v uti ali stati sredi kvadrata. Nad kvadratom je bila ograja, žičnata mreža, privarjena na pločevino. Iz te kletke se ni dalo zbežati po nobeni poti. Skozi ograjo se je videlo drevesne veje – takrat so še imele listje. Na ograji so pristajali ptiči. Približno takrat jih je začel sovražiti. Po zagrajenem prostoru so se premikali ljudje. Vendar večina med njimi ni več živela. To jim je videl v očeh. Telesa so se premikala, znotraj pa je bila tema. Pobrali so jim telefone, dokumente, računalnike. Nekaj fantov je telovadilo s platenko, polno vode, kot z utežjo, premikali so jo gor in dol. Mišica s številko se je napenjala in sproščala. Kri, ki jo je hranila, je bila mrtva. Potem se je telo obesilo v prostor. Dvigovalo se je in spuščalo, roke so stiskale žične zanke, obraz se je pri vsakem privleku pritisnil na kovinsko mrežo in se spet spustil. Drugi so postavali naokrog, spodbujali, šteli dvige. Nihče od njih pa ni videl nič, ki se je v tem mladem telesu krepil z vsakim privlekom. Te sveže, prožne kite so zrasle v trinajstih, štirinajstih letih. Roke, zagozdene v žici. Zagozdene v času, ki se je dokončno skazil. Premik materiala. Tukaj so ostali samo še oni. Samo še ti, ki niso imeli kam. Starši mrtvi, pogrešani, izgubljeni nekje po poti – ali že zdavnaj, nekje tam, kjer izginjajo snežno bele črte športnih prog, kot če bri-

šeš tablo, kjer izginjajo igrišča s celimi predeli, kjer postaja šport na lepem tako kot toliko drugih stvari nekaj docela absurdnega. Nekaj smešnih stikov, neobstoječih telefonskih števil, zapackanih papirčkov z naslovi sorodnikov. Okrog vsa ta hladna, sovražna celina, obdana z dvojno ograjo in rezilno žico.

Fant je stekel k cesti. Pred krožiščem se je ustavil tovornjak. V rdečem siju zavornih luči je od zadaj skočil k prikolici in zlezal na odbijač. Na kovinski konstrukciji je bila napeta ponjava, k stranicam pritrjena z jermeni. Hitro si je ogledal varovalni mehanizem. Kovinske zaponke se je dalo zlahka odpreti. Sprostil je jermene, in komaj se je skozi odprtino zmuznil noter, se je avto ropotaje premaknil.

Prikolica je bila prazna. Skozi ponjavo je pronicala motna rumenkasta svetloba. Prostor se je osvetljeval in ugašal, kot je kamion pod ulično razsvetljavo neke vasi pridobival na hitrosti. Nazadnje je zasijal in povsem potemnel. Dno je donelo pri vsaki nepravilnosti na cesti. Fant je imel občutek, da notri najbrž zmrzuje še bolj kot zunaj. Usedel se je na nahrbtnik, se z ramo naslonil na pločevinasto stranico, kolena povlekel k bradi in jih objel z rokami. Dihal je vanje, da bi se vsaj malo ogrel. Moral je stisniti zobe, ker so mu začeli šklepetati. Avto ga je peljal v temo. Ni poznal smeri. Ni se mu sanjalo, kje natanko je, kako daleč so mesta. Potreboval je mesto, katerokoli mesto. Tam ne bo tako vpadljiv. Imel je papir z naslovom. Zadnja koordinata. Brat je nekje na severu. Nekje tam čaka nanj.

Stali so v hali. Nekakšno skladišče, pločevina v ploščah, luknje, ki jih je naredila rja, na betonu madeži olja in nafte. Moški, ki jih je pripeljal, jim je pobral vso prtljago, angleško jim je rekel, da jim mora zaradi varnosti vzeti mobilne telefone – eno samo zvonjenje in vse je izgubljeno, je pojasnil in izginil. Skupino je prevzel drug človek. Evropejec. Amir ni znal oceniti njegove narodnosti. Bela koža, posuta z materinimi znamenji, visok, svetlolas, oblečen v delavske hlače. Na zapestju je imel vtetovirano uro. Realistično narisano ročno uro v barvi črnila. Hodil je okrog, v roki je držal tračni meter. Kar naprej je vlekel ven njegov trak in pustil, da se je spet zapeljal nazaj v kolut. Vsi so nekaj čakali. Možakar je hodil okrog skupine in molčal. Pozorno si je ogledal vsakega posebej. Ocenjeval je težo, preiskoval telesno zgradbo, rjava lica, črne oči, dotikal se je nadlakti.

Bilo jih je dvanajst. Večinoma komaj odrasli fantje Amirjeve starosti. Najmlajši je bil brat. Še vedno otrok, se je zavedel, ko ga je pogledal: brat je stal zraven njega, z očmi je blodil naokrog in ocenjeval položaj, trudil se je, da ne bi nič pokazal, toda Amir je zanesljivo prepoznal, da ga je strah. Pogoltnil je slino, ker ga je stisnilo v grlu. Najstarejši v skupini je bil droben žilav moški z nekajdnevnim strniščem na obrazu.

To je bil eden tistih, ki se mu ni dalo določiti starosti. Lahko jih je imel okrog štirideset, lahko manj ali tudi precej več. Kožo je imel temno, posušeno, zategnjeno. Amirju se je zdelo, da je koža tanka kot polivinil. Jekleno sive iglice brade so jo luknjale, drle so na površje, rinile ven, kot se mačji kremplji porinejo iz svojih blazinic. Evropejec se je ustavil pred možicem; stal je pred Arabcem in molčal. Amir ni vedel, od kod se je v njem vzel ta občutek, ampak postalo ga je sram. Sramoval se je tega človeka. Dlje ko si je Evropejec ogledoval moškega, bolj ga je bilo sram. Ta občutek je prišel nekje iz živcev za očmi in s temena glave, šel dol do želodca in stegen. To je bil fizičen, skoraj otipljiv sram. Sram ga je bilo tiste kože, dlak na moževem obrazu, rok z velikimi vozli sklepov, prepletov žil, ki so se vile po koščicah na hrbtnem delu dlani, krvi, ki je napihovala te žile. Vse to ga je jezilo. Telesna drža, brada, roke, najbrž tudi ustroj krvnega obtoka v teh nadlaktah. Videl je majhno žilico, kako preskakuje z ene strani na drugo čez ene od kosti. Sram pri tem pogledu je začel polagoma preraščati v odpor. Sovražil je tega moškega zaradi tega, kako očitno je njegovo telo opozarjalo na svoje poreklo. Sovražil ga je, ker je spadal k njemu. Moški je bil medtem povsem na robu z živci: grbil se je pod pogledom, ki ga ni nehal meriti, glavo je imel povešeno, strmo je opazoval neko točko na betonskih tleh, držal se je majhne razpoke v sivi umazani plošči in si ni upal spustiti pogleda z nje. Evropejec z uro je zamišljeno potegnil trak metra in pustil, da se je spet zapeljal v kolut. Neobrit možic se je držal svoje razpoke, s pogledom je drsel po njej

od enega konca do drugega, kot bi jo poglabljaj, ni pa je mogel zapustiti. Čakal je, kaj bo sledilo. Vendar ni sledilo nič. Negibno so stali in Amir je v tej tišini zaslišal, kako nekje kaplja voda. Ni pa bil prepričan: mogoče ni bila voda, mogoče je samo ura, tetovirana na snežno beli koži, začela tiktakati.

Evropejec je možica končno osvobodil svojega pogleda. Naredil je nekaj korakov proti Amirju, vendar se ni ustavil pri njem.

Začel si je ogledovati brata. Zdelo se je, da spet z nečim ni zadovoljen, v njegovem pogledu so ostajali ostanki nekakšne nejevolje. Amirju je začelo razbijati srce. Ozrl se je po možicu, ki se je zraven njega grbil in ni spustil oči z betona, še vedno je bil v svoji razpokici, vendar je vseeno zrl vanjo manj krčevito kot prej. Z očmi je zdrsnil k bratu: njegov obraz je postal pepelnato siv, tudi on ni zdržal pogleda moškega, rad bi si obrisal znoj z obraza, vendar je okleval, nadlaket je nekako neprimerno obtičala v prostoru, čela se je le bežno dotaknil s konicami prstov in roko takoj uma knil – nemočno jo je spustil ob telesu, mogoče bi rad še kaj naredil z njo, zagrabil je komolec druge roke, jo skrtil v žep, naredil ni nič več, samo dotaknil se je šiva na boku hlač, Amir je videl, da se ti prsti tresejo. To drgetanje ga je prepojilo, ponovilo se je v njem. Opazil je, da kazalci na tetovirani uri kažejo šest in osemindirideset minut. Premišljal je, kaj bi lahko ta podatek pomenil v življenju tega moškega. Nič mu ni padlo na pamet.

Pod vtetovirano številčnico se je nenadoma premaknila zapestna kost. Možakar je sprostil varovalo

in trak metra se je s kovinskim sikanjem zvil v kolut. Nekaj se je začelo dogajati. Možakar se je obrnil. Od nekod se je zaslišal ropot, pločevinaste stene so okrepile vsak zvok, odprla so se neka vrata, zvok motorja, temen kot hale se je rdeče prižgal, zadnji žarometi, rdeči odbleski so zdrsnili po aluminijastih profilih, zloženih na nosilcih ob zidu. V halo sta ritensko zapeljala dva avtomobila. Najprej manjši kombi, za njim osebni avto. Gume so vrešče zavrle na betonu. Luči so se ugasnile in takoj nato tudi motor. V zraku je zadišalo po nafti. V nenadno tišino je zaškripala ročna zavora in potem – slišalo se je, kot če kdo iz lesa puli zarjavel žebelj – je škripnil tečaj vrat, ki so se odprla.

Iz kombija je izstopil možakar v brezrokavniku z logotipom neke firme. Iz drugega avta moški, ki jih je pripeljal sem in ki jim je zaplenil prtjljago in telefone. Edino tega je Amir na kratko pogledal v obraz – bil je zelo nežen, z velikimi ustnicami in velikim nosom, na njem je bila posebna mehkoča, nekakšna preprostost. Najbrž se je Amir prejšnjega večera zato dogovoril z njim. Pa tudi nekdo mu ga je priporočil: »Vse imajo dobro premišljeno, varnejše je kot pot z ladjo.« Plačalo se je vnaprej. Amir je povесil pogled. Temu človeku je dal skoraj ves denar, kar sta ga imela.

Možje so se lotili dela. Amir je opazoval premikanje čevljev – eni shojeni tekaški, en par črnih nizkih čevljev, eni močni visoki delovni, mestoma z drobnimi razpokami v usnju (ti so sodili k vtetovirani uri). Zapomnil si je način hoje – kratki, energični koraki tekaških čevljev, nizki čevlji, stopajoči s konicami navzven, prekinjeno gibanje delovnih, dva koraka,

premor, klopot podplatov, trije koraki, premor, obrat, korak.

Zagrabili so prvega fanta in ga začeli nakladati. Sključen možic s strniščem se je prestopil z ene noge na drugo, ni pa si upal dvigniti glave in pogledati v tisto smer. Amir je videl, kako delovni čevlji peljejo fanta h kombiju. Videl je, kako je roka z uro stisnila plastičen ročaj noža z zložljivim rezilom, s palcem porinila ven list klina, podobnega britvi, in z eno pre-mišljeno potezo prerezala stranski del sedeža. Roka je s konstrukcije previdno snela prevleko, odkrila plast poliuretanske pene in razgalila kovinsko kletko. Zvarjene kovinske palice, točno posnemajoče obliko sedeža. Roke so objele fanta in ga začele riniti v kletko. Vse se je dogajalo v tišini, slišati je bilo le dihanje, občasno škripanje kovine, šuštenje blaga.

Fant je molčal in skušal pomagati, lezel je v kletko, noge je moral skrčiti podse, roke je stisnil trdno k telesu, glavo namestil natanko v naslonjalo vratu za voznike. Sedel je v kletki kot v pošastnem korzetu, ni se mogel niti premakniti. S široko odprtimi očmi je zrl naravnost predse, rekel pa ni nič. »Okej?« ga je nekdo vprašal. Fant je preplašeno prikimal. Začeli so ga zavijati v poliuretansko peno, telo je postopoma izginilo pod njenimi mehкими ploščami. Roke so poliuretan prelepile s srebrnim trakom. Potem so čez ves sedež potegnili črno prevleko. Na mestu, kjer je bila glava, je bila preluknjana s številnimi majcenimi odprtini-cami za zrak. Nekdo je vzel veliko šivanko s črno nitjo in prevleko začel šivati skupaj. Fanta ni bilo več. Kot

bi ga avto požrl. Roke so zaloputnile vrata in šle po naslednjega.

Amir je na suho pogoltnil slino, ujel je bratov pogled. Oči polne negotovosti, tako črne, da je Amir nehote pomislil, da morajo biti težke, težje od oči drugih ljudi. Na vprašanje, ki ga je prebral v njih, je Amir odgovoril z neznatnim kimljajem glave – da bi brata pomiril, da bi pokazal, da je vse v redu, vse je bilo dogovorjeno natanko takole, na ta način, ni se česa bati. Potem pa je umaknil glavo, ker ni več mogel prenesti bratovega pogleda. Obrisal si je čelo.

Moški z uro je medtem nalagal naslednjega fanta. Naslednji sedež se je odprl in posrkal vase mlado gnetljivo telo. Naslednji par oči je izginil pod črno prevleko. Avto se je polnil s telesi. Potem spet roka z uro, šest in osemindeset minut: ta čas je začel dajati nekakšen čuden smisel, Amir je bil prepričan, da je ta podatek v nečem neizmerno pomemben – val vrtoglavice, kot če se zaguga ladja, malo se mu je zavrtelo v glavi, potrebuje čas, samo še malo časa, prvič je resnično okleval, najrajši bi pri priči odšel, saj so še druge možnosti, druge poti, potem pa mu je potegnili: imajo denar, imajo najin denar. Ozrl se je na možica, že spet je bil v tisti svoji razpoki. Naenkrat ga je strašansko prijelo, da bi ga mahnil, mu zlomil tisto njegovo odvratno neobrito čeljust, čutil je, kako se mu v členke stisnjene pesti zgrinja kri, natlačil bi ga celega v tisto njegovo režo, nabasal bi ga tja, da ne bi nič ostalo od njega. Vse to je šinilo skozi Amirjevo glavo v drobcu sekunde, ko so se roke približale, da bi prijele brata. Ampak takoj ko je možakar prišel prav

do njiju, je ujel Amirjev pogled in se brata ni dotaknil. Morda so roke ravno zaradi tega pogleda, tega, kar se je dogajalo v njegovih očeh, iz vrste potegnile njega.

Evropejec ga je peljal k manjšemu od obeh avtov. To je v redu, je pomislil Amir, notri se jih ne bo gnetlo toliko. Ozrl se je na brata, stal je tam, zraven še dveh fantov in tistega sključenega možica (še le zdaj je opazil, da je skoraj za glavo manjši od brata). Amir se je poskusil rahlo nasmehnuti: vse je v redu, vse je, kot mora biti. Trudil se je držati mirno, toda roke so se mu tresle in na čelu se mu je nabiral pot v velikih kapljah.

Moški je odprl pokrov avta, notri motor zvit kot drobovje. Amirja je obšla negotovost. Prvič je Evropejca pogledal v obraz, vendar na njem ni bil zmožen prepoznati nobene poteze. Videl je le migljaj: Evropejec je lahko pokimal z brado proti pokrovu, tej kretnji se nikakor ni dalo nasprotovati, s tem neznatnim gibom so bila izključena vsa vprašanja. Amir je videl, da je v zgornjem delu motorja manjšižep. Karoserija je bila prerezana tako, da je žep segal vse do dela armature, vseeno pa je bil prostor grozljivo majhen, ni si znal predstavljati, da bi se lahko noter stlačilo človeško telo. Spet je negotovo pogledal v Evropejčev obraz in pri priči doumel, da moški misli popolnoma resno: držal je pokrov in čakal.

Amir se je še zadnjič ozrl na brata. Zadnjič je ujel njegov pogled, prošnjo: ja, pogled je prosil za zagotovilo, prosil, kot prosijo majhni otroci, naj se ponoči luč ne ugasne. Zavihtel se je na bok karoserije in začel lesti v motor. To se mu je zdelo noro. V žepu je bilo

prostora približno toliko kot v srednje velikem potovalnem kovčku. Ko sta bila majhna, sta se s prijateljskim zapirala v tak kovček. Kovček je bil ves raztrgan, ležal je na polici pod stropom v revnem stanovanju, bil je last prijateljčkovega očeta, ki je brusil nože. Oče ne živi več, prijateljček je v vojski. Brata takrat še ni bilo na svetu. Zaklepala sta se v kovček, ampak takrat sta bila otroka, njuni telesi sta bili pol manjši. Vseeno pa se je dobro spomnil groze, ko se je pokrov zaprl in je ključavnica šklocnila. Čez minuto je začel Amir tolči po stenah in vpiti, naj ga spustijo ven. Prijateljček se je takrat smejal. Zdaj je bilo vse grozljivo tiho. Amir se je trudil stlačiti v motor. Ulegel se je na bok, skušal povleči kolena na prsi, ampak nog še vedno ni mogel spraviti v žep. Prostor je bil preozek. Moški je stopil k njemu in se mu z rokami uprl ob kolena. Zgnetel ga je v tisto režo. Amirju je začelo piskati v ušesih, nekje v notranjosti je začel vibrirati visok zbadajoč ton. Z grozo je začutil, kako so mu stlačena rebra pritisnila na pljuča, iz katerih je proti njegovi volji ušel zrak. Moški mu je v roke, ki jih je imel skrčene nekje pod brado, vtaknil pollitrsko plastenko z vodo. Napad panike. Amir je začel nekaj govoriti, sam ni vedel, kaj, hotel je ven, ampak moški nad njim je zaloputnil pokrov motorja. Vse se je pogreznilo v temo. Čas se je ustavil: šest in osemindeset minut.

Hotel je vpiti, vendar ni mogel zajeti sape. Slišal ni nič razen svojega srca, ki mu je butalo v kolena, razbijalo v grlu, v obrazu, v nosnem korenu. Butalo je v kovinske stene karoserije. Moram se pomiriti, si je rekel, sicer ne bom prišel do sape. Vse je bučalo – v

glavi se je kopicila kri. Šlo mu je na bruhanje. Trdno je stisnil čeljust. Ne sme paničariti, ni tako hudo. Saj vendar ima kisik, mu je naenkrat potegnilo. Sicer bi že izgubil zavest. Zavedel se je, da diha. Zelo plitvo, vendar diha. Nog ni več čutil, kolena naslonjena na rebra, toda nekaj prostora za vzdih je vseeno še ostalo. Spomnil se je Evropejca: saj ve, kaj dela. V tem žepu je prepeljal že veliko ljudi. Ve, kaj dela.

Pozornost je posvetil utripu: osredotočil se je na pobesnelo razbijanje srca in prav počasi, udarec za udarcem, ga je pregovarjal, naj se pomiri. Bližal se mu je, kot se človek približuje divjemu konju. Le kje je to videl? V otroštvu? Oče? Na televiziji? Videl je tisto iztegnjeno roko, lahno vztrepetale konice prstov, kako se bližajo velikanskim uporniškim nozdrvem. Odprtine, ki v glavo divje živali dovajajo zrak, aortna votlina, konjska glava udriha, vse tiste kite, bok se strese, val mesa, mišični val, po katerem steče življenje. In potem se roka končno dotakne velikanske vroče kosti. Zdrsne po njej, se zapelje nekam k očem. In z vsakim izdihom se utrip v tej strašni živali ublaži.

Amir se je končno malo pomiril. Kaj se je dogajalo zunaj? Niti sanjalo se mu ni, koliko časa je minilo. Čas se je ustavil. Ali pa je tekel dvakrat hitreje. To ni igralo nobene vloge. Imel je samo še dih, utrip in temo. Trudil se je ostati miren. V temi so se oblikovali krvni vzorci. Rjavo rdeče utripajoče usedline. Postopoma so začele sijati, se razpletati v fascinantne žive ornamente. To je od živcev, je menil Amir in premaknil roko, da bi se dotaknil stene, hotel se je samo prepričati, da je še vedno tam. Vtem mu je platenka

zdrsnila iz dlani in se malce zakotalila na stran. Vodo bo potreboval. Hotel se je stegniti ponjo, vendar je imel roke ukleščene tako, da jih ni mogel premakniti niti za centimeter. Plastenka je izginila v prostoru, v gezirjih sijočih točk, ki so se oblikovale pod vekami. Pravzaprav ne pod vekami, kajti oči je imel odprte. Ampak čez trenutek ni bil več tako prepričan niti o tem.

Naenkrat se je ves prostor stresel, oglasil se je oglušujoč ropot: motor se je zagnal, nekdo je vžgal. Če tudi bi želel vpiti, ga nihče ne bi več slišal. Z grozo je začutil prvi sladkobni piš pokurjene nafte. Avto se je premaknil.

Fant se je strahoma ovedel. Imel je občutek, da je zaspal. Hitro se je zorientiral. Prazen tovornjak. Tema. Mraz. Kamion je trznil in se ustavil. Nekaj je na dolgo siknilo, zavzdihnilo in ropot stroja je prenehal. Slišati je bilo le šibek šklepet kovine, ki se je hladila. Nekje daleč je začel lajati pes. Vrata so zaškripala. Fant se je skrčil in čakal. Dva doneča koraka na stopnicah iz kabine. Škripanje snega pod težo nekoga. Mogočen pločevinast tresk zaloputnjenih vrat. Kašelji, kot če se trga blago. Krehanje. Pljunek v sneg. Dvakrat prask. Prasketanje tobaka. Hlasten poteg iz cigarete. Dolg vdih skozi nos. Cingljaj s ključi. Sneg je zaškripal pod nogami. Fant je trdno stisnil oči. Trudil se je, da se ne bi menil za mraz. Prisluhnil je vsakemu koraku. Nekdo je zunaj hodil okrog prikolice. Spet kašelji: hreščanje nekje globoko v telesnih votlinah, premik nečesa v sapnicah. Hropeč zvok v moškem adamovem jabolku. Sik sline skozi priprte ustnice. Grozljiva tišina potem, ko se je slina zapičila v sneg. Neka roka se je dotaknila ponjave. Fant je otrpnil od groze. Čutil je, kako se mu v telesu napenjajo vse mišice. Rogelj ponjave se je premaknil. Nekdo je z nogo udaril ob odbijač, se zavihtel gor in pogledal noter. Fantu je v nos vdrl tobačni dim. Trudil se je ne dihati. Naravnost nad njim je žarel cigaretni čik v koticu ustnic, ostro

vrezanih v neobrito moško čeljust. Čik je izginil. Prikolica se je lahko zagugala, možakar je skočil v sneg. Roka je napela platno in zategnila jermene. Zaprla je odprtino, skozi katero je fant zlezal noter. Suho škripanje snega. Oddaljujoči se koraki. Kašljanje nekje v daljavi. Potem končno tišina.

Valji motorja so se ohladili. Fant je zrl v temo. Preudarjal je, ali se lahko premakne. Zavedel se je, da je lačen kot volk. Ne sme pozabljati na hrano. Nazadnje je jedel zjutraj. Pred štirinajstimi urami. Ves dan ni mogel nič spraviti vase. Misel na beg mu je tako stisnila želodec, da se je ves malo zgrbil. Okrog dveh je bruhal. Grlo, stegna in nadlakti mu je v valovih preplavljala tesnoba. Hrana je sploh postala težava, to je ugotavljal že dlje časa: kot bi se mu nekaj naselilo v želodcu. Na desni strani trebuha se je oglašala čudna zategla bolečina. To žarišče je čez noč otrdelo, vsaj tak občutek je imel. Tam nekje se je zasidral ves strah. Nabiral se je cele mesece, kopicil od trenutka, ko sta se odpravila na pot.

Ko se je prepričal, da zares ni nikogar blizu avta, je vstal. Z dlanjo se je naslonil na ponjavo. Ni bilo blago, kot je prvotno mislil. Preiskujoče je po njej drsel z roko. Neupogljiva umazana plastika. Napeta na kovinsko ogrodje, ki je sestavljalo zgornji del kvadra, v katerem je bil zaprt. Ponjava, napeta z jermeni, je trdno pritiskala na stranice. Nikjer ni mogel priti ven. Vstal je, hodil ob stenah, rinil roko med plastiko in kovino. Nikjer se mu ni posrečilo skozi vtakniti prstov. Sklonil se je k nahrbtniku. Prebrskal je stvari v njem. Izvlekel nož, skrbno zavil v kos časopisa. To je

bil navaden kuhinjski nož s plastičnim ročajem. Z dlanjo je napel ponjavo in zabodel vanjo. Toda rezilo je zdrsnilo. Nož je bil top. Pozorno si ga je ogledal. Rezilo dolgo kakšnih petnajst centimetrov. Dotaknil se ga je s palcem. Konica je bila malce zaobljena. Fant se je sklonil in otipal kovino stranice. Dvignil je glavo, nekaj sekund prisluškoval, in ko se je prepričal, da je zunaj še vedno tišina, je pljunil na rezilo in začel nož brusiti ob rob. Kovina je škripala, fant je vlekel rezilo od zgoraj dol s krožnim gibanjem. Postopek je nekajkrat ponovil, potem je zbrusil drugo stran rezila. Preskusil ga je s palcem, spet šel čez obe strani rezila. Nazadnje je zbrusil konico. Ni šlo popolno, toda čez kakšnih deset minut jo je vseeno malo zmanjšal. Ob delu se je ogrel. Spet je čutil roke in noge. Napel je ponjavo in nož porinil vanjo. Rezilo se je končno zapeljalo skoznjo. Bilo je, kot bi rezal gumo. Odprtino je povečeval milimeter za milimetrom. Nož se je zatikal v rezu. Ročaj je tako trdno stiskal, da so ga začeli boleti sklepi. Bal se je, da mu roka ne bi zdrsnila na ostrino. Spet se je oglasila lakota, želodec se je skrčil in v njem je pritajeno zakrulilo. Nekajkrat je na prazno pogoltnil slino. Odprtina je bila končno dovolj široka, da bi se lahko z vlekel skoznjo. Nož je zavil v časopis in ga skril nazaj v nahrbtnik. Pokukal je ven. Prazna ploščad, osvetljena z blede mesečino. Nekakšno parkirišče. Sledi velikih terenskih gum. Nedaleč stran zasnežen premični stroj s hidravlično roko, na koncu katere so visele velikanske železne klešče. Njihove odprte čeljusti so visele v zraku, kot bi na kaj

prežale. Lučaj proč poravnani kupi posekanega lesa. Obdelani hlodi brez lubja.

Nahrbtnik je vrgel v sneg in začel lesti ven. Skozi odprtino je porinil noge in zadenjsko lezel dol. Šlo je stežka. Rob ponjave mu je privihal bundo in kapucar in ga boleče drgnil po goli koži na trebuhu. Imel je občutek, da je s konico čevlja otipal odbijač, postavil se je, vtem pa mu je noga zdrsnila in zgrmel je dol. Slišal je samo, kako so mu zašklepetali zobje, ko se mu je spodnja čeljust zadrila v ponjavo. S hrptom je treščil v sneg. Slišati je bilo, kot če v zraku tleskneš z rjuho. Sneg je pridušil padec. Vseeno pa ni mogel takoj priti do sape. Pred očmi so se mu delale iskre. To je bilo črno iskrenje. V temo so švigale drobne električne žilice. To je čutil v nosu in ustih. Sladkobno mrgolenje nekje na nebu. Utrip v jeziku in dlesni. Ta občutek je od nekod že poznal, to je enkrat vendar že doživel, ga je preblisnilo, vendar je vsaka misel pri priči požrla samo sebe. Poniknila je v črnem drhtenju in izginila brez sledi.

Končno je zajel sapo. Iz ust mu je proti njegovi volji ušel čuden zvok. Neprimerno otroški zvok. Tih visok vzdih. Kot če otrok z visoko vročino zaječi v sanjah. Roko si je položil na prsi in še enkrat tiho zavzdihnil, ker ga je dih v telesu bolel. Potem pa se je vse umirilo. Samo nekje v daljavi je začel lajati pes. To ga je dokončno zbudilo. Spet je zagledal zvezde in bil na lepem strašansko vesel, da lahko diha. To ni bilo nič. Bil je ob sapo. To se dogaja.

Vstal je. Pes je lajal daleč, ni se bližal. Naokrog mir. Zdelo se je, da ne preti nobena nevarnost. Preplavila

ga je nova energija. Še vedno ima te roke, te noge. Ni še tako hudo. Zavedal se je vsake svoje mišice. Pretegnil se je. Si zatlačil majico za hlače. Potegnil čez kapucar in bundo. Oprtal si je nahrbtnik in sklonjen stekel proti kupu lesa na bolj oddaljenem koncu parkirišča.

Ozrl se je. Pasji lajež ni prihajal iz vasi. Bila je temna. Zagledal je dve svetilki in nekaj modrikastih oken po hišah. Mahnil jo je natanko v nasprotno smer. V hišah je gotovo toplo. Ampak okrog hiš so ograje. In za njimi psi. Ni se več oziral. Tekel je po zasneženi poljski poti. Pred sabo je prepoznaval temno obzidje nizkih dreves. Desno kvadrat polja. Levo nove in nove skladovnice lesa, ki so se risale v temi. Piramide krogov. Pod snežnimi kapami medeno zlati koluti presekanih letnic. Nekateri označeni z živordečo barvo. Nenavadni rdeči hieroglifi, lebdeči nad tlemi. Kljub mrazu je vohal prediren vonj smole. Ta zadah je imel v sebi nekaj, kar je grelo. Ali pa je bila to mogoče kri, ki se je spet pognala vse do konic prstov. Ni še tako hudo, si je ponavljal fant. Mora se premikati. Hodil bo vse do zore. Prišel bo do kakšne ceste. Do tirov. Tam se bo že kako znašel. Potrebuje mesto. Tukaj preveč bije v oči.

Pot se je končala pri velikih vratih. Gozd je bil obdan z žičnato ograjo. Evropa so koridorji, avtocestni nadvozi, logistična skladišča – in predvsem ograje. Brat mu je svojčas kazal fotografije betonskih mest, vendar se mu je zdelo nemogoče, da bi res kje stala. Splezal je čez ograjo in stekel v gozd. Takega gozda ni videl še nikoli. Nekdo ga je najbrž moral ustvariti v

računalniškem programu. Vsa drevesa so bila visoka tri metre, rasla so v kvadratni mreži, med njihovimi debli so bili popolnoma enakomerni presledki.

Upočasnili je, obšla ga je vrtoglavica. To je delovalo kot optična prevara. Kot bi tekli na mestu, nič naokrog se ni spreminjalo, vrsta dreves se je vlekla v nedogled, mimo so bežala nova in nova identična debela. Močno si je zaželel kakšne napake. Kakršnekoli nepravilnosti. Vsaj eno samo samcato višje drevesce. Eno krivo, neobrezano, svobodno drevo, kakršnakoli druga vrsta, ko bi le nekaj prekinilo to parodijo gozda. Ko se mu je zares že zdelo, da tava po nočni mori, se je algoritem gozda nepričakovano spremenil. Drevesa so se spustila dva metra nižje. Tekel je skozi neko drugačno kategorijo. Sprememba ene koordinate v geometriji dreves je prinesla kratko olajšanje.

Ustavil se je in lovil sapo. Za trenutek je zaprl oči. Pomel si je obraz. Nagnil je glavo in pogledal v nebo. Bila je polna luna. Ves ta grozni gozd je bil prevlečen z živosrebrnim leskom. Sneg se je iskril. Vse kovinsko srebrno, nianse kovinskega sija. Ogledal si je lastno roko: naenkrat je bila nekam neprimerna, stisnil je pest in jo nato sprostil. Ni spadal sem, z vsem svojim bitjem je motil popolno strukturo te nečloveške krajine. Na roki je imel številko: 107. Pognal se je in štel drevesa, ki so bežala mimo njega. Ko jih je naštel sto sedem, je upočasnili. Hodil je korakoma. Vse ima svoje pravilo. Pravilo krajine, pravilo gozda, pravilo cest in premeščanja materiala z enega kraja na drugega, pravilo trajno obvladljive rasti. Spomnil se je brata: dokler sta bila skupaj, mu je brat s svojega telefona

bral gesla iz Wikipedije. Tako ga je učil angleščine, učil ga je razumevanja evropske celine. Pozneje je fant to nadaljeval sam. Štel je do sto sedem in stekel. Pravilo statistike, družbene razslojenosti, nosilnosti mostovnih konstrukcij, dnevnega vnosa kalorij, pravilo prenosa informacij. Brat mu je bral vse brez izjeme, pripravljaj ga je na novo življenje.

Gozda je bilo konec. Natančneje: ulegel se je na tla. Pred fantom se je razprostiralo polje posekanih drevesc. Nekaj stran je stal velik tovornjak. Pri priči je pokleknil na tla. Skrčil se je v dve gubi in poslušal. Okrog vozila se ni nič premikalo, zdelo se je, da je tudi kabina prazna. Tovornjak je stal tukaj popolnoma osamljeno, šipe so bile prevlečene s svežim ivjem. Tukaj je parkiran že dlje časa – drugače bi gotovo zaslišal motor. V mrazu se zvok daleč razlega. Vsak korak škriplje, slišati je dih in vsako prasketanje otrplih vej. Motor bi registriral na kilometre daleč.

Vstal je in se odpravil k vozilu. Hodil je med padlimi drevesi: ležala so drug poleg drugega. Umirala so po enakih pravilih, po katerih so živela. Iz zmrznjene prsti je osupljivo štrlela urejena vrsta odsekanih debelc – kot prerezani perutninski vratovi. Snežno bel les je v mesečevi svetlobi sijal z nenaravnim žarom, na površje se je cedil sok iz korenin. Vse skupaj je bilo nekam smešno in grozno istočasno. Zraven vozila je stala čudna naprava – pločevinast valj na kovinskih nogah, na eni strani je bil ovit z mrežo, na drugi je molelo eno od dreves. Fant je ocenil, da je stroj namenjen zavijanju: na kesonu tovornjaka so stala drug zraven drugega, vsako stisnjeno v belo mrežo. Ni si

znal predstavljati, zakaj bi komu koristilo, da so drevesa zavita v mreže. Vendar ni imel časa, da bi premišljal o tem. Tovornjak je stal na dovozni poti, takoj za njim velika vrata in ograja.

Splezal je čez ograjo, pristal na tleh. V snegu jalovo posekana stebelca. Polje. Spuščalo se je in se končalo z nizkim bregom. Stekel je dol: pod bregom velikanski bel kvadrat. Zmrznjeno površje vode. Zbiralnik. Petdeset krat petdeset metrov. Bregovi utrjeni z betonom. Ob robu mehanizem zapornice. Okrog v enakomernih presledkih posajena drevesa z lesenimi ograjicami. Malo naprej se je začejalo novo polje, zmrznjeno strnišče, razprostirajoče se vse do obzorja. Sredi kvadrata zbiralnika je bil še en kvadrat: zarasla luknja v ledu. Tanka hrasta še ni mogla v celoti zaceliti odprtine. Fant je opazoval kvadrat. Obliznil si je suhe ustnice. Strašansko je bil žejen. Trebuh skrčen od lakote in utrujenosti. Toda žeja je bila najhujša. Odvrigel je nahrbtnik. Slek si je bundo. Takoj ga je začel gristi mraz. Iz ust mu je kadilo v pretrganih drgetajočih krpah. Pokleknil je, odprl nahrbtnik, vzel zavojček časopisa, ga razgrnil, izvlekel nož.

Razgledal se je: poganjki dreves so štrleli v nebo. Enakomerni razmiki, samo namesto enega pozabljena, z bagrom skopana luknja. Gole petmetrske šibe, pokrite z ivjem. Fant je zlezal na leseno ograjico, se oprijel debla, skočil na tla in celo drevo se je upognilo. Bal se je, da bo počilo, toda deblo je bilo prožno in fant ga je lahko držal skoraj pri tleh. Z obema rokama se je držal drevesa, plastičen ročaj noža pa je stiskal med zobmi. Čeljustne mišice so mu drgetale od mraza.

Iztegnil je nogo in previdno stopil na led. Še trdneje se je oklenil debla in poskusno udaril z nogo. Bil se je pripravljen povleči nazaj na breg, vendar to ni bilo potrebno, led je bil močen.

Korak za korakom je napredoval proti sredini zbiralnika. Prišel je vse do kraja, kamor so segale zadnje vejice na vrhu drevesa. Na koncu je v pesti stiskal eno samo tenkceno šibo. Ozrl se je. Med njim in bregom lok drevesa. Vedel je, da ga vejica, ki se je je držal, itak ne bi rešila, a je vseeno dolgo okleval. Ni mu bilo do tega, da bi jo spustil. Ozrl se je proti črnemu kvadratu sredi zbiralnika. Bil je pravilne oblike. Nekdo ga je moral izsekati. Nekdo je moral iti vse do sredine in v ledu izsekati odprtino. Pod svežo hrasto, ki je prerasla odprtino, se je nekaj slišalo. Tam je valovila voda, kot bi od spodaj nekaj šibko trkalo. Fant je spustil vejo in celo drevo je švignilo kvišku in se zravnalo. Prijel je nož, stisnil ročaj v dlani in nadaljeval pot. Prehodil je kakšnih petnajst metrov od brega. Potem še pet, bil je skoraj pri luknji. Pod ledom je nekaj trepetalo, tam se je nekaj premikalo. Ni mogel razpoznati, kaj. Ni še dobro videl.

Naredil je še en korak in naenkrat se mu je pod nogami oglasilo topo ledeno mrzlo prasketanje. Šel je od sredine zbiralnika vse do brega in se z odmevom vrnil nazaj. Fant je začutil, kako mu je kri v telesu zaplala proti prsim, proti življenjsko pomembnim organom. Opazoval je svojo roko, v kateri se je treslo rezilo noža, osvetljeno z mesečino. Pozabil je na mraz. Počasi je pokleknil na vse štiri, se ulegel na led, da bi

porazdelil svojo težo. Iz ust se mu je kadilo. Slišal je svoje srce, kako prestrašeno razbija.

Dolgo je negibno ležal. Led ni pokal naprej. Do roba luknje je manjkalo nekaj zadnjih metrov. Prišel je blizu, že skoraj na doseg roke. Zdaj ne sme odnehati, se je sam pri sebi spodbujal. Iti mora naprej, ne odnehati. Počasi se je začel plaziti proti zmrznjeni odprtini. Malo je zlezal naprej, se ustavil, poslušal. Ledeno mrzla površina pod njim je ostajala tiha. Centimeter za centimetrom se je priplazil vse do luknje. Zdaj je bil prepričan, da spodaj nekaj je. Nekaj je tam vedno znova zadevalo ob ledeno hrasto.

Trdno je stisnil ročaj noža. Iztegnil se je in na vso moč zabodel v led. Zaškripalo je. V obraz mu je priletela prha ledenega drobirja. Spet in spet je sekal z nožem, dokler hraste končno ni prebil. Zaslišal se je pljusak vode, ko se je kos ledu potopil. Z roko je lomil odkrhke z roba luknje in jih metal stran. Sklonil se je k črni gladini in pil. Vodo je zajemal v tresoče se dlani in jo pogoltno srkal. Bila je ledena, skupaj z njo mu je v telo prodiral hlad, se razlezel po ustih, se skozi grlo spuščal vse do želodca. Tresel se je od mraza, a je vseeno pil naprej, ni mogel nehati. Voda je bila sladka. Že dolgo ni okusil nič tako sladkega.

Na lepem se je v globini nekaj premaknilo. Potem spet. Srebrno se je zasvetilo pod gladino in nemudoma izginilo v temi. Šele čez trenutek se mu je posvetilo, da so to ribe. Debel luskinast bok se je zableščal v mesečini in že ga ni bilo več. Ribe! Najprej prestrašeni zvoki na površju so se postopoma opogumili in priplavali bliže. Osuplo jih je opazoval. Pod ledom je

moralo zmanjkati zraka, je premišljal. Voda ni dobivala kisika. Dušile so se. Najbrž bi vse poginile. Zaman bi zadevale ob nepredirno steno, preden bi druga za drugo nemočno potonile na dno.

Niso se več bale. Vedno več jih je priplavalo. Zrak jih je vabil in hitele so pit z nasprotne strani gladine. Fant ni nič čakal, zavihal si je rokav majice in se privzdignil čez rob. Previdno, milimeter za milimetrom, je dlan potapljal v vodo. Nazadnje je imel pod gladino roko vse do komolca. Voda se mu je zdela topla. Vedel je, da ni, kljub temu pa se mu je zdelo, da v primerjavi z okoliškim mrazom greje. Ribe so najprej preplašeno izginile, potem pa so se polagoma začele vračati, postopoma so se privajale na njegovo roko. Čutil je, kako mu je občasno katera spolzela pod dlanjo. Negibno je čakal, ves se je tresel od mraza. Zagrizel je v spodnjo ustnico. Še hip, si je rekel, še hipec. Opazoval je, kako se drgnejo obse, kako goltajo zrak, ki je prenikal v vodo.

Stisnil je zobe in švignil z roko, z dlanjo je eno zgrabil od spodaj, voda je brizgnila v zrak, riba je pristala na ledu. Tlesknila je kakšen meter od luknje. Opazoval je, kako poskakuje. Bal se je delati nove sunkovite gibe. Iztegnil je roko in jo skušal zgrabiti. Spolzko telo je pritisnil ob led, ampak riba je bila preveč gibčna, takoj se mu je izmuznila in poskočila proti luknji. Ustrašil se je, da bo padla v vodo, hitro je zamahnil z roko in jo odvrigel na stran. Ozrl se je, opazoval, kako se je zapeljala dobrih šest metrov po ledu. Potem je švrknila z repom, zletela v zrak in padla na tla. Led je bil trd kot kamen. Preplašeno je ležala in samo mehan-

ska, krčevito tleskala z repno plavutjo. Plazil se je proti njej. Na varni razdalji od luknje se je počasi dvignil na vse štiri, lezel naprej, potem je vstal. Led ga je zdržal. Prišel je k ribi in jo z brco poslal proti bregu. Prijel se je za drevesno vejo in se skobacal nazaj na trdna tla. Zmočil si je rokav majice. Ko ga je skušal potegniti dol, je opazil, da je blago v tem kratkem času otrdelo od mraza. Oblekel si je bundo. Toda roke so se mu tako tresle, da si ni mogel zapeti zadrge. Pustil jo je tako. Upal je, da se bo hitro ogrel. Nekje v daljavi se je zaslišal čuden zvok. Kot bi zalajal pes. Vendar je bil to globlji grlen lajež. S pogledom je ošinil temen obris gozda. Psi ne lajajo tako, je preudarjal. Katera žival lahko oddaja take zvoke? Našpičil je ušesa. Imel je občutek, da je zdaj to zaslišal na drugem kraju. S pogledom je preiskoval okolico. Vendar se ni oglasilo nič več.

Mora se ogreti. Glavo je privzdignil v nebo, kot da bi lahko na njem kaj razbral. Mesec je stal na najvišji točki svoje orbite. Zmrznjen zrak se je kristalno lesketal. Vse v njem je bilo videti ostro, prav nenaravno čisto, kot skozi kakšno optično steklo. Krhki robovi stvari, veje, stebelca, posušene drevesne krošnje, mrtve razvejane rastline, podobne grafom. Začel se je dvigovati veter. To ni bilo dobro. Nad obzorjem so se zbirale zaplate oblakov. Nekaj se je bližalo. Veter ga je zbadal v obraz. Hitro se je razgledal. Na beli površini ledu je osamljeno poskakovala njegova riba. V rednih razmikih je upehano obstala, samo njeni škržni poklopki so se nemočno odpirali. Potem se je spet vzpe-la in nekajkrat plosknila ob led.

Zeblo ga je. Naj se vrne k vasi? Pogoltnil je slino. Tam so psi. Mora najti boljšo pot. Pot, ki pelje v mesto. Nujno potrebuje telefon. Telefonov je povsod na pretek, nekje si bo že priskrbel kakšnega, četudi ga bo moral ukrasti. Telefon je vse. Luč, zemljevid, slovar, človeški glas. Kompas. Da si razjasniš strani neba. Če bi imel vsaj ta trapasti kompas. Magnetnica vedno kaže proti severu. Prihranila bi mu čas. Vedno bi vedel, kam iti. Kompas, ki nenehno kaže v smer, kjer je brat.

Brez telefona je bil že dolge mesece. V nastanitvenem centru so bili prepovedani. Zaplenili so telefone, tablice in tudi računalnike. Ljudje so se upirali, protestirali. Zaradi tega se je skoraj stepel. Enega od paznikov je zagrabil za rokav, ko mu je kazal hrbet. Moram najti brata, je vpil nanj. Položili so ga na tla in mu nekaj rjovel v obraz. S tem je bil upor končan. Telefon si je na koncu priskrbel od nekega Iračana, ki se mu je pri pregledu posrečilo, da ga je skril. Vendar se ni mogel povezati na internet. Poskušal je priklicati bratovo številko, ampak že zdavnaj ni več obstajala.

Zaslišal je šklepet sklenine. Zobje. Ovedel se je. Prestrašeno je ugotovil, da sedi na tleh. Hitro je skočil pokonci. Iz nahrbtnika je s tresočimi se rokami izvlekel plastično vrečko. Iz nje je stresel nekaj stvari. Majico, zobno krtačko, glavnik. S prazno vrečko v roki se je vrnil na led. Vanjo je zajel ribo. Pod plastiko so se kot cvetni lističi odpirali in zapirali škržni poklopci.

Zlezal je nazaj na breg. Od zbiralnika je do naslednjega roglja gozda peljala poljska pot. Stekel je po njej. Telo zna samo ustvariti malce toplote, če se pre-

mika, je preudarjal. Kite se prekrvavijo, medsebojno ogrejejo. Saj se ni mogel tako močno ohladiti, si je preplašeno govoril. Pospešil je. Noge so butale ob tla, zmrznjena kot kamen. Povsod naokrog samo z ivjem prekrite grude zemlje. Pot je že zdavnaj izgubil pod snegom. Čez polje je pritekkel do gozda. Mraz, ki mu je prežemal telo, se je le nejevoljno umikal krvi. Vedel je, da se zdaj ne sme ustaviti. Stisnil je ribo pod pazduho, da se mu med tekom ne bi zapletala med noge. Čutil je, kako se njeno telo v plastiki napenja. Pobočje se je prelomilo in se začelo naglo spuščati.